

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 8955

Tarih : 12.11.2024

19380

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim
12.11.2024.

Nevruz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Son dönemlerde Antalya S Tipi Cezaevi'nde yaşanan hak ihlalleri nedeniyle mahpus ve mahpus yakınlarınca tarafıma birçok başvuru yapılmıştır. Cezaevinden yapılan son başvurular ise Mehmet AYAS ve tarafıma başvurusu ulaştırılan Resul ERTAŞ adlı mahpusa aittir.

Mehmet AYAS, özellikle siyasi mahpusların neredeyse hiçbir etkinliğe katılmasına izin verilmediği cezaevinde “etkinliğe katılmadınız” denilerek İdare ve Gözlem Kurulu'nun mahpusların değerlendirmeye esas eşik puanlarını düşük gösterdiğini ve mahpusların infaz sürelerinin benzer gerekçelerle uzatıldığını, haftada en az 10 saat olması gereken spor ve sohbet gibi haklarının haftada sadece 45 dakika ile sınırlandırıldığını, spor haklarının son bir aydır hiç kullandırılmadığını, 7 gün 24 saat 3 kişilik koşullarda uzun süre hiçbir yere çıkarılmadan bu odalarda kalmaya zorlandıklarını ve buna keyfi disiplin cezaları ile kılıf uydurulduğunu belirtmektedir. Ayrıca AYAS, kendilerine uygulanan tecritin olumsuz etkilerinden kurtulmak adına yaptıkları oda değişikliği taleplerinin karşılanmadığını, bunun için ısrarla yaptıkları başvurulara rağmen aylarca sonuç alamadıklarını ifade etmektedir.

Yine başvurularda mahpuslar, dilekçe vermelerine rağmen aylarca revire çıkarılmadıklarını, hastane sevklerinin zamanında yapılmadığını, yazılan ilaçların çok geç verildiğini, tedavi haklarını engelleyen uygulamalar nedeniyle hastalıklarının erken teşhis edilmesinin imkânsız olduğunu belirtmektedirler. Örneğin diş rahatsızlığı olduğunu belirten AYAS, 8 aydır sevk beklediğini, bunun için defalarca revire çıkıp durumunu aktardığını ancak sonuç alamadığını, bu nedenle İnfaz Hakimliğine, Savcılığa, Adalet Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı'na başvurularda

bulduğunu fakat olumlu veya olumsuz bir dönüş alamadığını, tüm şikayetlerine rağmen hala hastaneye sevkini yapılmadığını ifade etmektedir.

Keyfi ve hukuksuzluğun katlanılmaz boyutlara ulaştığını belirten mahpuslar, yayını ve satışı yasal olup, mahkeme kararları ile verilmesi gerektiği belirtilen kitapların dahi “eğitim birimi” tarafından sakıncalı denilerek verilmediğini, verilen kitap sayısının ise keyfi bir biçimde sınırlandırıldığını belirtmektedirler. AYAS başvurusunda ayrıca konu hakkında, mahpusların odalarına kaydedilen kitapların yan odadaki arkadaşları adına kayıt yaptırılmadığı için mahpuslar arasında kitap alışverişi için uzun süren ve ekonomik bir külfeti de barındıran bir yöntem kullanmak zorunda bırakıldıklarını ifade etmektedir.

AYAS, “...yani kitapları kargoya veriyoruz, PTT’ye gidiyor oradan tekrar geliyor, tekrar bir inceleme sürecinden geçiyor...” şeklinde tarif ettiği 1 ayı geçen süre sonunda ancak kitapların kendilerine veya arkadaşlarına ulaştığını belirtmektedir.

ERTAŞ ise başvurusunda, ailelerin uzak illerden geldikleri için ziyaretlerin çok nadir yapıldığını, bu ziyaretler esnasında ailelerin kendileri için getirdikleri kıyafetlerin cezaevi idaresi tarafından alınmadığını, idarenin kargo ile göndermeleri gerektiğini belirterek ailelerin yüksek miktarda kargo giderlerine katlanmak zorunda bırakıldığını belirtmektedir.

Her iki uygulamada mahpuslarca hem aileleri hem de mahpusları ekonomik zarara uğratma konusunda cezaevi idaresinin izlediği bilinçli bir politika şeklinde yorumlanmaktadır.

ERTAŞ başvurusunda ayrıca cezaevindeki yemeklerin hijyensiz ve sağlıksız olduğunu, yemeklerde yabancı maddeler çıktığını, kahvaltının gece yarısı (saat 02:00 ila 03:00 arasında) dağıtıldığını belirtmektedir.

Son olarak keyfi aramalar, cezaevi personelinin oda aramalarında provokatif ve tahrik edici yaklaşımları, keyfi disiplin cezaları, kapıların geç açılması ve erken kapatılması, dilekçelerin işleme alınmaması ya da verilen dilekçelerin akıbetinin bilinmemesi gibi konular başvurularda mahpuslarca ayrıntılı olarak dile getirilen başlıca konular arasında yer almaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Antalya S Tipi Cezaevinde mahpusların etkinliğe (spor, kurs, atölye vb.) katılma konusunda “suç tipi” ayrımı gözetilmekte midir?
- 2- Özellikle siyasi mahpusların neredeyse hiçbir etkinliğe katılmasına izin verilmediği cezaevinde *etkinliğe katılmadınız* denilerek İdare ve Gözlem Kurulu’nun mahpusların değerlendirmeye esas eşik puanlarını düşük gösterdiği doğru mudur?
- 3- Antalya S Tipi Cezaevinde, haftada en az 10 saat olması gereken spor ve sohbet hakkı neden haftada sadece 45 dakika ile sınırlandırılmıştır? Bu uygulamanın yasal dayanağı nedir?
- 4- Mehmet AYAS adlı mahpus son 1 ayda kaç kez ve ne kadar süre ile spor hakkını kullanabilmiştir?
- 5- Antalya S Tipi Cezaevinde mahpusların dilekçe vermelerine rağmen aylarca revire çıkarılmamaları, hastane sevklerinin zamanında yapılamaması ve yazılan ilaçların çok geç verilmesinin nedeni nedir? Konu hakkında bir inceleme başlatacak mısınız?
- 6- Mehmet AYAS, dış tedavisi için neden 8 aydır bekletilmektedir? Mahpusun konu hakkında tarafınıza ulaşan bir başvurusu bulunmakta mıdır?
- 7- Antalya S Tipi Cezaevinde mahpusların dilekçelerinin işleme alınmadığı ve/veya şikâyetlerinin cezaevi idaresi tarafından dikkate alınmadığı konusunda cezaevi idaresi veya tarafınıza ulaşan başvuru var mıdır?
- 8- Yayını ve satışı yasal olduğu halde kitapları sakıncalı bularak mahpuslara verilmesini engelleyen Antalya S Tipi Cezaevindeki “eğitim birimi” kaç üyeden ve kimlerden oluşmaktadır? Meslekleri nedir?
- 9- Antalya S Tipi Cezaevindeki “eğitim birimi” son 1 yılda kaç kitabı sakıncalı bulmuştur? Sakıncalı bulunan kitaplar hangileridir?
- 10- Cezaevindeki bir kitabı bir başka mahpusa verebilmek için PTT neden aracı kılınmaktadır? Hem uzun süren hem de mahpusları ekonomik olarak zora sokan bu uygulamanın amacı nedir?
- 11- Ailelerin mahpusların ihtiyaçları doğrultusunda getirdikleri kılık kıyafet vb. eşyalar neden cezaevi idaresi tarafından kabul edilmemektedir? Cezaevi idaresi tarafından bu kıyafetlerin kargo/PTT ile gönderilmesini istemesinin nedeni ve bu uygulamanın yasal dayanağı nedir?

- 12- Cezaevinde yemeklerin kötü, sağlıksız olduğu konusunda mahpusların şikayetleri neden dikkate alınmamaktadır? Bu konudaki son denetim ne zaman yapılmıştır, yapılan denetimde ulaşılan sonuç nedir?
- 13- Cezaevinde sabah kahvaltısının gecenin bir yarısında (saat 02:00 ila 03:00 arasında) verildiği iddiaları doğru mudur?
- 14- Antalya S Tipi Cezaevinde keyfi aramalar, cezaevi personelinin oda aramalarında provokatif ve tahrik edici yaklaşımları, keyfi disiplin cezaları, kapıların geç açılması ve erken kapatılması, dilekçelerin işleme alınmaması ya da verilen dilekçelerin akıbetinin bilinmemesi başta olmak üzere cezaevinde yaşanan hak ihlallerinin sonlandırılması için bakanlığınız herhangi bir girişimde bulunacak mı?
- 15- Cezaevinde yaşanan hak ihlallerine neden olan ve sorumluluğu bulunan kamu görevlileri ile cezaevi personeli hakkında soruşturma açacak mısınız?